

sana priopćenja pripremili su još: dr. Jasminka Ledić, dr. Vladimir Rosić, dr. Marko Stevanović, mr. Anton Fontana, mr. Jasna Krstović, Ivan Svetić i Edita Stilin.

Daruvar (20.-21. studenog 1992.). Proslavljena je 400. obljetnica rođenja J. A. Komenskog, 200. obljetnica doseljenja Čeha u Hrvatsku i 70. obljetnica Češke osnovne škole J. A. Komenskoga u Daruvaru, u organizaciji Saveza Čeha i Slovaka u Republici Hrvatskoj, a pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete i kulture RH. Održana je svečana akademija, izložba Hrvatskoga školskog muzeja o J. A. Komenskom s katalogom na češkom i hrvatskom jeziku te znanstveni skup *Jan Amos Komensky - genijalni vizionar i utemeljitelj moderne pedagogije*.

Referatima su na znanstvenom skupu nastupili: doc. dr. Jaroslav Pánek iz Praga, prof. dr. Ante Vukasović, prof. dr. Vladimir Poljak, prof. dr. Krešimir Bezić, doc. dr. Ivan Dumbović, dr. Vladimir Strugar, Ivan Vavra, Elizabeta Serdar, Nikola Havliček i Marija Kaner. Sudionike proslave i znanstvenog skupa pozdravili su pomoćnik ministra prosvjete i kulture RH prof. dr. Ivo Zalar, predstavnik Ministarstva prosvjete Češke Republike dr. Tomáš Pasák, otpravnik poslova Ambasade ČSFR u RH dr. Igor Furdik i nekoliko zastupnika u Saboru RH.

Za trajanja daruvarske proslave otpravnik poslova Ambasade ČSFR dr. Igor Furdik, u ime svoje zemlje uručio je priznanja zaslužnim pojedincima i institucijama: Državnu medalju J. A. Komenskog s diplomom Hrvatskom pedagoško-književnom zboru; zlatne plakete: Anti Vukasoviću, Josefu Matušeku i Josefu Zámostnom; srebrene: Hrvoju Vrgoču, Hrvatskom školskom muzeju, Sláveku Daněku i Mariji Pihyrovnoj; brončane: Albinu Součkovoj, Miladi Rašetičovoj, Justini Koutnikovoj, Marii Končelovoj, Zofii Kráskovoj, Ludmili Kolejáčkovoj, Vjekoslavu Křeneku, Rudolfu Kotniku, Otokaru Kolouchu, Miroslavu Bileku u Njegovanu Stareku. Medaljom Muzeja J. A. Komenskoga iz Praga odlikovani su: Ivan Vavra, Ivo Zalar, dr. Igor Furdik, list *Jednota* iz Daruvara i *Češka beseda* iz Zagreba.

Split, Filozofski fakultet (11. prosinca 1992.). U povodu 400. obljetnice rođenja J. A. Komenskog splitski ogranak HPKZ-a organizirao je predavanje prof. dr. Ante Vukasovića i raspravu o Komenskom u kojoj su sudjelovali pedagoški i prosvjetni djelatnici i studenti.

Prag, Pedagoški muzej J. A. Komenskoga. Za posjetitelje je bila otvorena izložba *Comenius i Descartes* koja je usporedno predstavila život i djelo dvojice velikih svjetskih mislilaca, a osobito sličnosti i razlike njihovih pogleda na čovjeka, prirodu i svemir. Suvremen i atraktivan muzeološki postav izložbe rezultat je suradnje Pedagoškoga muzeja J. A. Komenskoga i Francuske ambasade u Pragu te sponzorstva od strane Chemopetrola.

Zagreb, Napredak. U časopisu za pedagošku teoriju i praksu *Napredak* (br. 3/1992.) objavljen je dio materijala znanstvenog skupa *Jan Amos Komensky u ozračju suvremene znanosti i kulture*. Tu su (str. 335-372): Uvodna riječ predsjednika HPKZ-a prof. dr. Hrvoja Vrgoča, prigodni tekst češkog pedagoga prof. dr. Miroslava Cipra iz Praga, glavni referat prof. dr. Ante Vukasovića, te referati doc. dr. Ivana Dumbovića, prof. dr. Jasminke Ledić i prof. dr. Mate Zaninovića kao i osvrt na proslavu i znanstveni skup Ante Vladimira Bikića.

Zagreb, Umjetnost i dijete. Dvomjesečnik za estetski odgoj, dječje stvaralaštvo i društvene probleme mladih (br. 2-3/1992.) objavio je priloge o J.

A. Komenskom. Autori radova su doc. dr. Ivan Dumbović, prof. dr. Vlatko Previšić i prof. dr. Vedrana Spajić.

Daruvar, Jednota. Časopis Saveza Čeha i Slovaka u Hrvatskoj objavio je tijekom 1992. mnoštvo priloga o J. A. Komenskom i proslavi njegove obljetnice u Hrvatskoj.

A. V. - I. V.

OBLJEŽAVANJE 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZLATKA ŠPOLJARA

Zlatko Špoljar (Miholjec kod Križevaca, 11. 4. 1892. - Opatija, 29. 4. 1981.) mnogostrana je ličnost hrvatske kulture. Pedagoški rad i umjetničko stvaralaštvo (glazba, književnost) temeljne su odrednice koje se prepleću u njegovom djelovanju. A unutar svake od njih ono se grana u više pravaca. Tako je u razdoblju između dva svjetska rata metodičkim uputama za sve nastavne predmete znatno unaprijedio osnovnoškolsku praksu. Za djecu je pisao pjesme, pripovijetke i igrokaze. I kao skladatelj velik dio svoga stvaralaštva namijenio je djeci. Na glazbenom području bio je još i nastavnik praktičar, teoretičar, kritičar i melograf.

Stota obljetnica Špoljareva rođenja obilježena je u Zagrebu i Miholjcu na poticaj Nikše Njirića a u organizaciji Hrvatskoga pedagoško-književnoga zbora, Hrvatskoga školskog muzeja, Školskih novina, Hrvatskog društva skladatelja i Pedagoškoga društva Križevci, pod pokroviteljstvom Školske knjige.

U Zagrebu je 10. lipnja 1992., u dvorani Školske knjige, uz prigodan umjetnički program i izložbu Hrvatskoga školskog muzeja o Zlatku Špoljaru, održan stručni skup na kojem su izlaganja o pedagoškom, književnom i glazbenom djelu Zlatka Špoljara imali Valentin Puževski, Ivo Zalar i Nikša Njirić.

U Špoljarevu rodnom selu, 27. rujna 1992., u Osnovnoj školi Sv. Petra Orehovca ponovljena su izlaganja sa zagrebačkoga skupa, a uz prigodan program otkrivena je na školskoj zgradi spomen-ploča u čast Zlatku Špoljaru.

Obilježavanje 100. godišnjice Špoljareva rođenja trebalo bi potaknuti daljnje proučavanje i vrednovanje njegova opsežna i značajna prinosa hrvatskoj kulturi, školstvu i pedagogiji.

N. NJ. - I. V.

PRIREDBE U ČAST ZASLUŽNIH HRVATSKIH PEDAGOGA

Niz godina bio je »zaboravljen« lijepi običaj da pedagoški djelatnici, organizacije i ustanove obilježavaju životne i radne jubileje zaslužnih pedagoga, naših suvremenika. Godine 1992. bilo je drugačije: u čast nekoliko istaknutih pedagoga organizirane su priredbe, tribine i izložbe.

Hrvatski školski muzej priredio je (veljača 1992.) izložbu o četrdeset-godišnjem pedagoškom radu prof. dr. Valentina Puževskog. Tom prigodom, u suradnji s Institutom za pedagoška istraživanja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Salezijanskim katehetskim centrom, predstavljeno je najnovije

uredničko djelo dr. Puževskog, knjiga *U traganju za suvremenom osnovnom školom*. O knjizi i zaslugama dr. Puževskog na tribini su govorili dr. V. Jurić, dr. M. Matijević, dr. M. Pranjić i dr. V. Previšić.

Prigodne izložbe priređene su u Hrvatskom školskom muzeju i u čast rođendana i stvaralačkih jubileja prof. Josipa Roce (studeni 1992.) i prof. Josipa Završkoga (prosinac 1992.).

Na tribini *De educatione* o prinosu prof. Roce hrvatskoj likovnoj pedagogiji i kulturi (u povodu njegovih 70 godina života i 40 godina pedagoškog i umjetničkog djelovanja) govorili su dr. V. Puževski, dr. T. Premerl i prof. D. Žabčić.

Profesoru Završkom u čast (75 godina života i 55 godina pedagoškog i umjetničkog djelovanja), na tribini što su je organizirali HAOZ, HŠM i Školske novine, govorili su akademik L. Županović, dr. S. Težak i dr. N. Kujundžić.

Hrvatski pedagoško-književni zbor obilježio je (22. prosinca 1992.) 60. godišnjicu života i 40. godišnjicu rada prof. dr. Hrvoja Vrgoča. U dvorani Školske knjige o njegovim zaslugama za hrvatsko školstvo i HPKZ govorili su mr. S. Staničić, dr. Z. Koraj i dr. V. Puževski, a upriličen je i prigodni glazbeni program.

I. V.

UTEMELJENJE HRVATSKE AKADEMIJE ODGOJNIH ZNANOSTI

U Zagrebu je 22. prosinca 1991. osnovana Hrvatska akademija odgojnih znanosti (HAOZ). Po uzoru na slična znanstveno-profesionalna udruženja u svijetu HAOZ predstavlja zajednicu teoretičara koji se bave teorijom i praksom odgoja, i to interdisciplinarno zasnovanu zajednicu u kojoj posebno mjesto zauzimaju pedagozi, psiholozi, filozofi, sociolozi, teolozi, i metodičari.

Hrvatska akademija odgojnih znanosti ustrojena je tako da u svom sastavu ima sedam odjela: Odjel za filozofiju i teologiju odgoja, Odjel za povijest odgoja i znanosti o odgoju, Odjel za sustav znanosti o odgoju, Odjel za metodike, Odjel za obrazovnu tehniku i tehnologiju, Odjel za multikulturalna istraživanja odgoja i Odjel za međunarodna i komparativna edukacijska istraživanja.

Osnovna je zadaća Hrvatske akademije odgojnih znanosti, kako stoji u njenom Statutu i programskoj orijentaciji, da bude sintetska spona između svjetskih edukacijskih dostignuća i neposrednih potreba preustrojavanja starog, neuspješnog školskog sustava u Republici Hrvatskoj.

Osim djelovanja u pravcu podržavanja preobrazbe školskog sustava HAOZ će do kraja ovog stoljeća izraditi pedagošku hrestomatiju, objaviti istraživačke izvještaje, zatim - prema financijskim mogućnostima - tiskati značajna strana i domaća djela, razraditi strategiju implementacije novog elektroničkog sustava u obrazovni proces, stalno unapređivati i razvijati metodike, a u suradnji s Hrvatskim školskim muzejom podupirat će istraživanja i valorizaciju hrvatske školske i pedagoške prošlosti.

Budući da HPKZ predstavlja više strukovno-stalešku organizaciju prosvjetnih djelatnika, HAOZ je više usmjerena na znanstveno promišljanje i istraživanje cjelovitog sustava teorije i prakse odgoja u Republici Hrvatskoj tako da između te dvije organizacije nema paralelizma niti redundancije.

U prvoj radnoj godini HAOZ je ostvario bogatu djelatnost: održano je nekoliko znanstvenih savjetovanja, okruglih stolova i niz tribina. Prva redovna skupština HAOZ-a održana je 15. listopada 1992., kada je bilo proglašenje (uz davanje svečanih izjava) 49 redovnih i 15 suradnih članova.

Ivan Biondić

PROGRAM HRVATSKE AKADEMIJE ODGOJNIH ZNANOSTI

Polazeći od urgentnih potreba suvremene i demokratske Republike Hrvatske na području odgojnih znanosti, vodeći računa o dostignućima znanosti o odgoju u svijetu, polazeći od potrebne materijalne i duhovne obnove hrvatskog školskog sustava na suvremenim znanstvenim i humanističkim osnovama, a u skladu s odredbama svog Statuta, Hrvatska akademija odgojnih znanosti utvrđuje svoje slijedeće opće društvene i znanstvene istraživačke zadaće: